

«Oj srce moje, kakom
moj, prign' uho svoje k rije-
čima usta mojih». (Ps 77,1).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Marta i Marija

(Luk 10, 38)

Spasitelj je imao mnogo pravih prijatelja. Njihova Mu je kuća bila uvijek otvorena. Takav je bio Lazar iz Betanije. Isto tako i sestre toga čovjeka: Marta i Marija. One su bile vjerne učenice Gospodinove. Razumljivo je, da je bilo više žena na strani Isusovoj nego li muševa. One su Ga dopačle i do Golgote slijedile. A kako Ga i ne bi pošivale, ta On im je u kraljevstvu Božjem dao zavičajna prava, koja i muševima i uveo ih u svoju nauku. Druge su se radili židovski učitelji.

Jednoga dana dođe Spasitelj u Betaniju. Maslinska gora dijeli to ubavo seoce od Jerusalema. Veoma su se obradovali: Lazar, Marija i Marta njegove sestre ovom posjeti. Lazar je čedan čovjek, baš protivno nego Farizej. Nikakva strast nije zastirala njegovo jasno i ispravno sudenje. On je svoje srce bezuvjetno darovao Mesiji. On Mu vjeruje kao što i njegova cijela kuća.

Marta je prava domaćica, majka kuće. Uvijek se brine. Uvijek radi. Samo da drugima bude dobro! Na sebe zadnju misli. Neočekivani posjet bacio ju u veliko uzbuđenje. Što će kuhati? Brzo treba zapaliti vatru! Kod susjeda će posuditi ovu i onu stvar! Zato trči ovamo i onamo! Stol se namo prostiri. Marta se veseli, što se Gospodin k njima navratio, da se kod njih odmore od svih nezgoda, koje je imao. Ali je u brzi, da li će visoka gosta dobro podvoriti. Da li će Gospodin biti zadovoljan? Da li će Mu jejo prijati? Ali sve to ide prepolako. Gospodin će jako ogladnjeti. Moj Bože, gdje je Marija? Zašto joj ne pomaze?

Marija je sasvim druga, nego li Marta. Ona je srdačna, misaona žena. Njezina cijela duša, cijeli osjećaj visi na Učitelju. Na njemu, koji je tako čist, dobar i tako duševno jak. Najveća joj je blaženost sjediti kraj Njegovih nogu i slušati Ga. Neprestano samo slušati. Tiho se je odijelila Marija od sestre. Tisuću je nevidljivih veza veže s Učiteljem. Ona je gladna i žedna Njegovih riječi.

Spasitelj sjedi u vrtu. Marija je sjela do Njegovih nogu kao da to mora tako biti. Ne govori ništa, samo požudno hvata Njegove riječi. Nikad dosta siteda. Ga sluša i gleda. Nikada nije vidjela takvu veličanstvo i takvu nježnost ni kod jednoga čovjeka. Kad misli na to, da je on Bogom posvećeni Mesija, tada bi mogla u najdubljij pozničnosti neprestano cjelivati okrajak Njegove haljine. Tada joj srce ne može obuhvatiti sreće što smije sjediti kod Njegovih nogu i slušati Ga.

Marta uzbuđeno traži svoju sestru. A što vidi? To je ipak previše! Ona sjedi kraj nogu Isusovih i besposleno je stavila ruke na krilo. Pustila je svoju sestru samu u velikom poslu. Odlučno potrdi do Isusa, brata i Marije. I ne može prikriti svoju srdžbu. Ona mora nešto reći. I Spasitelj vidi, da ima pune ruke posla. Predbacujući pogleda Spasitelja i poviče: «Gospodine, zar Ti ne mariš, što me moja sestra ostavi samu da služim? Reci joj dakle, da mi pomogne!» Martin pogled

na sestru Mariju nije bio paš ljubazan. Zacrvenila se, zastidila i ne reče nijedne riječi u obranu.

Dva dobra djeteta kucaju na Spasiteljevu dušu, jedno revulne, a drugo ganuljivo šuti. Ne bore se dvije žene. Dva su to načela, dva životna nazora. Gospodin ne prelazi preko toga. Obadvije čekaju na odgovor. Gospodin daje odgovor. Njegov će odgovor neprestano odjekivati, dok bude ljudi na zemlji. A taj odgovor glasi: «Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ za mnogo. A samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio izabrala, koji se ne će oduzeti od nje».

Što hoće kazati Gospodin? Marto, ti si brižna domaćica. Radiš i posluješ cijeli dan. Pravo me štavi. Ja te ne prekoračam. To je vrlo vrijedno. Ali, Marto, daleko je više vrijedno: biti Božjim djetetom. Daleko je više briga za dušu. To je jedini potrebno.

Gospodin je dao pravi odgovor. Častan je život u radu. Ali za sadašnjost i vječnost odlučan je vjerski život duše.

Okrenimo u Sv. Pismu dva lista dalje. Židovi psuju Spasitelja. No tada se dogodilo lijepo, što je jedna praprostata žena iz puka podigla svoj glas i rekla: «Blago utrobi, koja Te je nosila, i grudima, koje su Te dojile». Što bi dala ta žena zato, da bude mačkom velikog proroka! Ona si ne može ništa blaženijega zamisliti. Ali je nešto još više, nego li biti zemaljskom majkom Mesijinom, a to je: Božju riječ slušati i držati i. j. svoju dušu darovati Bogu. Zato i reče Spasitelj: «Blaženi su oni, koji slušaju riječ Božju i drže je».

Dakle: Bogu pripadati, vjerski život provoditi, svoju dušu spasiti, to je najvažnije.

Možda bi se moglo mnogomu kazati: «Marta, Marta, ti se brineš i trudiš za mnoge stvari, a samo jedno je potrebno, a to je, da u svom radu i svojim radostima ne zaboravljaš na svoju dušu. Budi Marija! Tada ćeš najbolji dio odabrati, koji ti se ne će oduzeti, a sve ćeš drugo morati ostaviti, kad se budeš dijelila od ovoga svijeta. Budi dakle Marija!»

BLIŽI SE ŽETVA

Sunce sja...
Priroda sva u mirisu i cvijeću sjeva.
Duša kličće...
Srce pjeva...

Žuj... žuj...
čuje se marnе pčelice lijet.
Eno je, gle,
spušta se na bijeli mirisni cvijet.

Zažareni sred žita blista,
maka cvijet,
ko krvi kap,
Miris već zrelog žita
napunja zrak...

Prikazivanje kršćanske drame u Tokiju

Naslov možda i ne odgovara potpuno japanskom shvaćanju, ali u stvari je dobar. Koncem g. 1850. prikazivana je u carskom kazalištu u Tokiju s izvanrednim uspjehom i s najvećim muzičkim i sceničkim aparatom klasična japanska drama, koja nosi naslov «Kabuki». Sadržaj drame je ovaj: mladi katolički slikar zaljubljuje se u kćerku bogatog japanskog trgovca. U to izade edikt protiv kršćana, koji je urodio mučeničkom smrću mnogih kršćana. Mladić pokušava pobjeći iz Nagasaki-a na portugalskom čamcu, ali bude od policije uhvaćen i zajedno s drugim mučenicima razapet na križ na brdu kod Nagasaki-a. Njegova zaručnica bila je prisutna kod njegove smrti. Kako se događalo kod prvih kršćana, i ona je zaželjela postati kršćankom. Pošto je postala sumnjiva vlastima, bude uhvaćena i ovdvana u poganski hram, kamo su bili vođeni svi sumnjivi s kršćanstva. Tu se je morala podvrgnuti kušnji, t. j. dokazati, da nije kršćanka. Kušnja se sastojala u tom, da pogazi lik Krista i Bl. Djevice Marije. Kad je zaručnica došla u hram, prepoznala je u liku Kristovu i u liku Bl. Gospe sliku, načinjenu od svoga zaručnika. I ona prizna pred vlastima, da je kršćanka i drage volje prigrliti smrt, koju ju je čekala. — To je eto sadržaj japanske drame «Kabuki», koja je pobudila u Japanu toliki uspjeh. Nije moguće, da ne bi primjer Japane napunio urodio dobrim plodom prema onoj Tertulijanovi: «Krv mučenika sjeme je kršćana».

Katolici u Americi

Sjedinjene države američke jesu razmjerno nova tvorevina. One su mlada država. Još je mlada odnole katolička crkva. Prije 50 godina još bio je američki katolicizam slab i rascjepkan, kao bez utarnjeg života. Katolici su se smatrali kao isključeni od socijalnog društva. No prilike su se brzo promijenile. U posljednjih 50 godina pokazuju američki katolici i te kako bujan naturnji život. Oni neumorno podižu svoje vjerske škole, dižu bolnice, podržavaju svoju štampu. Rad njihovih revnih svećenika i misionara krunjen je godišnje stotinama tisuća obraćenja. A što je bitno, katolici su u Americi u majnjini, pa baš radi toga daleko više i bolje

prakticiraju svoju vjeru nego ostali Amerikanci, koji su u većini. To je općenita pravna maxime.

Tko želi više doznati o razvoju katolika u Americi, može to naći u knjizi «We U. S. Catholics of 1952» od Leona Warda i u knjizi «Il volto del Cattolicesimo Americano» od Bruce Marschalla.

NA JEDNOM OD VRHOVA rudarskog bazena Río Palanga u državi Peru i to na visini od četiri tisuće i osam stotina metara sagrađena je kapelica gotskog stila, unutrašnjosti koje je oslikala u atresku Julija VARGAS, mađarska slikarica.

ODRICANJE VODI K SAVRŠENSTVU

Tko teži za savršenstvom, može u njemu samo onda napredovati, ako samog sebe zataji, t. j. u odnosu prema svome Stvoritelju drži sebe za ništa. Isus kaže: Tko ne svega ne odreče, ne može biti moj učenik.

Svakomu je jasno, da se moramo odreći nedovoljnih radosti, nepravednog dobra i grube taktine, jer nam sve to zabranjuje Božji zakon. Ali nije tako jasno, da se treba da odrekne i dobara, koja inače slobodno posjedujemo, i koja smo pače dužni da ih čuvamo i uzdržimo već prema položaju, u kome se nalazimo. Takvu su dobra, pr. poštenje, glas, čednost, iz počteno stečene imovine, radosti sretnog braka i obiteljskog života, korist prijateljstva i tisuću sličnih stvari.

Odricanje kod svega ovoga sastoji se u tom, da srce svoje ne vezemo za ništa od svega toga. Mi treba da se za ta dobra mirno i prema dužnosti svojoj brinemo, da ih ne izgubimo, i da se s njima raskorbu služimo. No ne smijemo u njima tražiti svoju sreću. Uživanje tih dobara razborito je, dok se s njima služimo toliko, koliko je potrebno.

Spasitelj nam nalaze, da se odrećemo osoba, koje su nam veoma drage, i koje smo pače dužni ljubiti kao roditelje, sestru, ženu, djecu. Kako se to ima shvatiti? Ovakvo: Ne smijemo svoje srce povezati apsolutnim vezama za te drage osobe, jer ima samo jedna osoba, koju treba da apsolutno ljubimo, i koja jedina tu ljubav potpuno zaslužuje, a to je veličanstvo Božje. Rodake i prijatelje treba da ljubimo, koliko ta ljubav ne prijeli ljubavi Božje, ili još bolje, koliko ona doprinosi, da se ljubav Božja preko ove ljubavi u nama još pojača. Dakle ta ljubav prema našim milima ne smije biti sebi-svrhom, bezmijerna i bezuvjetna, strastvena i ljubomorna, nego mirna, boguodana i spremna na rastanak, ako je potrebno, rastanak, koji će svakako je damput doći. A iza rastanka ostat će ipak samo ljubav Božja, koja je vječna. Prema apostolu Pavlu stvarovima treba da se služimo tako, ko da se njima ne služimo, t. j. treba da smo prema njima ravnodušni, treba da nam je svejedno, imamo li ih ili nemamo.

Kad smo se na taj način svega odrekli, što je oko nas, dolazimo do zadnje žrtve, a to smo mi sami. Pravi naime uzrok svih naših nedaća i svega našeg nemirka jest naša ljubav prema nama samima, koja raste skoro do obožavanja samih nas. Kad se naučimo žrtvovati svoj Ja, taj naš idol, tada ćemo naći pravi mir i spasenje. Bog nas zadržava naprije izvanj i oduzima nam stvarove oko nas, uz koje smo neuredno prionuli. Tim je položen temeljni kamen našega savršenstva. Nakon toga grabi nas Gospodin unutra, da nas otrgne od nas samih. Da nas dovede do višeg stepena savršenstva, Bog uzme za cilj svog djelovanja naš Ja, radi kojega smo dosada ljubili sve drugo, i progromili ga bez odaha i bez mišljenja. Tako u prvom redu traži, da se odrećemo svojih žli sklonosti, težnja i želja, onda i ravnodušnih, i napokon da se odrećemo i svoje vlastite volje, pa da nju podvrgnemo potpuno Njegovoj volji. Kad to postignemo, onda smo postigli savršenstvo. To je onaj stepen, u kome je sv. Pavao uskliknuo: Ne živim više ja, nego živi u meni Krist.

Valja ipak znati, da nisu ipak svi ljudi pozvani na ovaj stepen savršenstva. Svi su pozvani, da se do jedne mjekure, koju Bog odredio, odreknu vanjskih stvari i sebe, ali do potpunog savršenstva su pozvane samo odabrane duše, koje onda Bog posebno vodi. Tko čuti u sebi poziv Božji, neka Mu se odazove, a ostali neka se točno red zapovijedi Božjih i neka nastoje, da kršćanske kreposti u njima sve više rastu. Sjetimo se evanđeoskog mladića, koji je pristupio k Isusu i pitao Ga, što treba da čini, da uđe u život vječni. Isus mu je rekao: Drži zapovijedi, pa ćeš ući u život. Ali ako hoćeš savršen da budeš, prodaj sve što imaš, razdaj siromašima, i dođi i slijedi mene.

Još o zaboravnosti

Zaboravnost može biti plod tjelesnog oboljenja.

Ona je češće pogreška srca. Ono namne, što se zaboravlja, malo se cijeni. Zaboravlja se jedina stvar ili osoba samo za koju drugo, zbog nam se čini važnijom. Ili naprosto zbog naših vlastitih drugih interesa. Mi imademo nešto drugo na pameti i zato zaboravljamo, što možda ne bismo smjeli zaboraviti. Što nam više neka stvar leži na srcu, to dolazimo manje u pogibao, da je zaboravimo. Sebijažak sigurno sebe samoga nikada ne zaboravlja. I ništa ne zaboravlja, što njemu treba ili on želi. Ispitajmo sami sebe o tome, možda ćemo se morati crveniti.

Ono, što se namne, što nam prijalo ili što nam laska, na to mislimo u pravo vrijeme. Niko redovito ne zaboravlja na svoj ručak o podne. Istina je, da nas želudac na to sjeća, ali nas i savjest pošalje na naše dužnosti. Sv. Pismo kaže: "Kako bi majka mogla zaboraviti na svoje dijete?" A Psalmista prijeti sam sebi: "Ako te zaboravim, o Jerusaleme (moj zavjčaju), neka budu zaboravljena moja prava! Moj jezik neka se prilijepi uz nepce, ako se tebi ne sjetim!" (Is 49,15).

Mi se osjećamo općenitima, ako se na nas zaboravlja kao što je harnak episkopov barona (kralja) zaboravio na Josipa u zatvoru. Bogatun u Sv. Pismu je zaboravio na siromašnog Lazara i zato je bio bačen u pakao!

Pamćenje je magazin. Što nam koristi trgovčaka kuća, ako u njoj posude, vreće, pretinac i smotke leže jedna preko druge i nad drugom tako, da se ništa ne može naći. Pamćenje je slično staromu obiteljskom ormaru s tisuću pretinaca. Tko red drži, taj pozna svaku ormar i njegov sadržaj. Tako treba da bude svrećeno i u našem pamćenju.

Pamćenje je arsenal za našu maštu. Ta ne stvara ništa. Ona samo uzima ono što se nalazi u pamćenju. To ona iskoristi i spajanjem mnogostruko umnaža. Iz magazina pamćenja uzimaju toliko toga za svoje svrhe učenjaci, pjesnici, umjetnici. Zaboravljivost u malim stvarima svakidašnjeg života dovodi često do smisljenih događaja. Nju posjeduju često i duševni ljudi, koji su svojim planovima, nacrtima, poslovima i studijama toliko zaokupljeni, da zaboravljaju vanjski svijet.

Ipak treba ostro osuditi onoga, koji zaboravnost osjeća dužnosti svoga zvanja. Ili obitelji, ljubavi ili zahvalnosti. Zaboravljivost je pogreška uzgoja, i to ili mladenačkog uzgoja ili samouzgoja. U prvom slučaju nose krivnju roditelji, a u drugomu mi sami. Pamćenje se u mladosti mora vježbati, jačati, privikavati urednošću i živim buđenjem osjećaja dužnosti.

Ne mora nitko biti Temistoklo, koji je poznavao 20.000 građana po imenu. Niti liko mora biti Cesar, koji je isodobno bio različite stvari desetorici pisara. Niti Mezzofanti, koji je znao 58 jezika. Ali se dade pamćenje uzgojiti vježbom i školom tako da lakše prima, ustrajno drži i sigurno ponavlja. Nema sumnje, da je takvo pamćenje nama samima od najveće koristi, ali ono je korisno i ugodno našoj sudaći.

Naročito treba da pamćenje bude u službi ljubavi i zahvalnosti prema bližnjemu.

Bog nas nikada ne zaboravlja. On ne zaboravlja nikoga ni ništa. On ne zaboravlja ni koga ni krovu (Lk 12,6). Ako naše srce gori istinskom zahvalnošću, ne možemo ni mi zaboraviti Boga ni Njegovu dobrotu. Velika je nezahvalnost, ako zaboravimo na svoje vjerske dužnosti.

Veliko bi bilo samoljublje, sjetinost, obolost, kad bismo imali tako krainko pamćenje za dobroćinstva, kojima nas nadaruje Bože milosrdje. Kad bismo zaboravljali potrebe siromaka, bili paravisti, želje i potrebe svoje sudaći. Ne zaboravljaj ih dakle, da "Bog tebe ne zaboravlja" (Slr 23,19).

ZANIMLJIV IZBOR. U jednoj kaznionici za malodobnike u Himeji u Japanu bilo je razvrateljati mladić kažnjeljenika, kojih je ondje 170, neku pouku o moralu. t. j. o poštenomu ćudorednomu životu. Zato je u kaznionu pozvao sudjelice jednog zvaničnika da djeci odrđ konferencije. Pozvao je katoličkog misionara, jednog protestantskog pastora, jednog budistu i jednog službenika domaće šintoističke vjere. Pošto su se svi četvorica susljedice obredala, upita razvrateljelu djecu, koja bi si od četviri predavača željeli da nastavi konferencije. 120 od sveukupne djece se izjavilo za katoličkog misionara. Na taj je način ostao u zajednici s jednim konferencijer, katoličkim misionarom. Spine od Družbe preč Srca Marijina. On dolazi u zavod tjedno pedamput i to je do sada održao 15 konferencija.

Sveta Hedviga

Rođena je od grofa Bertholda IV. grofa od Andehsa i vojvode Dalmacije i grofice Agneze. Bila je odgojena u samostanu Benediktinaka. Najdraža joj knjiga bila sv. Pismo. U dvadesetoj godini udala su je za Henrika I. vojvodu šleskog i poljskog. Kad je rodila tri sina i tri kćeri, nagovorila je svoga pobožnoga muža, da su pred breslavičkim biskupom položili zavjet čistoće. I tako su proveli trideset godina u potpunoj uzdržljivosti.

Od g. 1203—1219, sagradila je u Trebnju samostan za tisuću redovnica i darovala im imanje za njihovo uzdržavanje. G. 1810. ovaj je samostan bio pretvoren u tvornicu. Osnovala je odgojni zavod za siromašne djevojke bez roditelja. Uvijek je uzdržavala brojne siromake. Nikada nije jela prije besolje i sama poslužila trinaest siromaka u čast Isusa i Njegovih Dvanaest Apostola.

U kasnijim godinama odijevala se uvijek priprosto. Hodala je bosu. Mese nije nikada jela. Kroz četrdeset godina nije prekinula posta ni jedan dan. U svojoj spavonici imala je kneževski uređen krevet, ali je spavala na podu. Uspirkos svoje tjelesne slabosti i neprestane borežljivosti bila je uvijek vedra, prijazna i blagoga.

Njezina ljubav prema Bogu odsjajevala je najljepše u danima Knjoje. Kad su g. 1289. donijeli mrtvo tijelo njene muža u Trebnju, plakale su redovnice sa pokolnikom Hedvigom izjavivši: "Sve što Bog čini nama i našima, mora nam biti općenito na osobitu utehu. Njezin sin Henrik Pobožni dao je u boju protiv Mongola 9. travnja 1241 kod Liegnica. Nad njegovim mrtvim tijelom uzdigla je žalosna majka ruke i molila: "Bože, hvala Ti, što si mi dao takvoga sina, koji me je uvijek ljubio i nikada me nije razalostio. On je bio moje najveće blago na ovoj zemlji, a sada si mi ga uzelo. Hvala i slava Ti budj za to. Tebi prepročam njezovu dušu; on je umro za vjeru i za domovinu."

Od sve djece ostala joj je na životu samo kći Gertruda, koja je bila opetka u samostanu u Trebnju. Od neprestanoga posta i pokore tijelo je Svetično bilo poput kostura. Dana 5. listopada 1243. Svetička je primila sv. Sakramente umirućih i izdahnuła na rukama svoje kćerke. Papa Klement IV. proglasio ju je svetom g. 1267. Poljski narod časti ju kao svoju zaštitnicu. Njezin blagdan slavi se 16. listopada.

Govor Sv. Oca

O KRŠĆANSKOJ KARITAS

I. Delegati kongresa Konferencije sv. Vinka Paulskog bili su primljeni u audijenciju kod sv. Oca, koji je tom prilikom delegatima održao govor, u kojemu je rekao: "U velikim tjeskobama našemu srcu pruža veliku utehu vaša prisutnost, dragi sinovi i kćeri Konferencije sv. Vinka Paulskog, koji ste se sakupili na svoj kongres. Zajedno s gustom redovima onih, koji posvuda djeluju na mnogobrojnim poljima kršćanske ljubavi, vi predstavljate sjajno svijetlo u mraku, koji obavija današnji svijet, koji je krivac svog žalostnog nereda radi skoró ugašenog osjećaja ljubavi i bratstva.

U krilu ćudovništva i u krilu Crkve falange ljubavi predstavljaju živu silu: živu, jer su plodne i neodoljive, kao ljubav, koja ih nadahnuje i kao Crkva, koja ih svrštava, a koju možemo nazvati Crkvom ljubavi u svome najvišem i najširem značaju.

Zaista, kojemu trijeznom promatraču crkvene povijesti i njene sadašnjosti može izbjeći ova njena značajna karakteristika, budući je Crkva sama plod ona Ljubavi, koja je počelo stvaranja i otku-

pljenja. Ljubavi, koja je cilj svakog stvorenoga duha, a koji se cilj sastoji u vječnoj i blaženom zajedništvu s Njome.

Cinjenica, da je kršćanska ljubav uvijek pripravna, da u svako doba pruži ljude i djela u pomoć svakoj bijedi, bila je uvijek uzrokom divljenja za svakog vjernika, koji je pružavao povijest Crkve, a za svakog vjernika je ta činjenica bila potvrdom njena božanskog podrijetla. Divljenje raste, kako se razmišlja, kako su oni, koji su preuzeli vodstvo postojećeg duha ljubavi, bili uglavnom ponizne i jednostavne duše, koji su uvijek nailazili na spremne i mnogobrojne sljedbenike. I danas hena katoličkog kraja, u kojem ne bi svijetlije po koje ime, koje samo po sebi pjeva epopeju kršćanske ljubavi. Tko bi mogao slijediti put kršćanske ljubavi, koji je ured od samih Apostola u prvim danima Crkve sabiranjima započetim od njih, bratskim agapama, kod kojih su slijedili jedan od drugoga patrijaci i robovi, ustanovom šakona, koji su bili na čelu karitativne akcije u korist siročadi i udovica. Bez sumnje brzo širenje kršćanske ideje ima se u prvom redu pripisati ovoj lirici ljubavi: koja je činila, da su pogani

klicali: "Evo kako se ljube! Cijelotijelna povijest Crkve zaprečena je ljubavlju, kao zlatnom nit, koja ja veže u ono ljubezno Srce, odakle je izšla.

Ljubav je uvijek spontana, kao što se spontano budi proljeće od topline sunca, koje se vraća. Krist je sunce svoje Crkve, Zbog nje Krist životni sok Crkve? Zato je ljubav uvijek pripravna, kao da naročito potiče. Duh Svetoga očiti posjed kršćanina, da može otkriti bijedu, spjeged me ona kriš i čini nemišnim srce sve dok svakoj vrsti nesreće ne odgovori djelom i pomoći braće, koja su pripravna prići u pomoć.

Na taj način je s vremenom gigantski narvala blagovorna rijeka ljubavi davši život onim ustanovama, koje su i sada ponos svake civilizacije, a koje se na pr. svu bolnice, skloništa za djecu, Redovi za otpus zarobljenika, društva za pružanje pomoći i za posjete zatocenicima, a u najnovije vrijeme bolnice za gubavce, ustanove za pomoć siromašnim starcima, invalidima, dječjim invalidima, izbjeglicama, dječjim siromašnim invalidima, invalidima. Sve te ustanove akupa, zajedno s imenima njihovih utemeljitelja i članova predstavljaju najdragocjenije bliserje, koje krasi Kristovo mistično tijelo.

U okviru ovih ustanova vidimo, kako su nastale, kako su se afirmirale i kako su napredovale Konferencije sv. Vinka Paulskog, kojim se imenom ponosi čitava Crkva. Koja je bila prva misao, koja je potakla osam pariških studenata, da ustanove ove Konferencije? Saznali ste ih iz samih riječi Frederika Ozanama, velikog laičkog apotola XIX. vijeka, koji je pravom nazvan dušom ovih Konferencija. U godini, u kojoj je umro, a ima tome već skoro stotinu godina, on je rekao u Firenci: "Dok smo se mi trudili, da zaustavimo braći dozovemo u pamet čudna djela kršćanstva, oni su nam govorili: u prošlita vremenima kršćanstvo je izvršilo ogromne stvari; ali danas je ono mrtvo. I zaista vi, koji se hvastate da ste katolici, što vi činite? Gdje su djela, koja pokazuju vašu vjeru i koja bi nas prisilila, da je i mi poštuemo i da je priznamo? Isto pitanje, koje zapravo dolazi iz slabog poznavanja života Crkve, dolazi kadkad i danas od modernih pogana, kao što smo pred nekoliko godina čitali u jednoj misjačkoj reviji: Jedan japanski profesor je časno nekome misionaru: "Dođao sam od zaključila da je katolicizam jedina prava religija. Sasvim tim moram izjaviti, da vi katolici ne vjerujete u ono, što govorite i pripovijedate... jer u krški to ne provodite." Neutemeljenoj slabosti pariških studenata isto kao i kratkovidnos i modernih kritičara rječno odgovara: cvačubi kršćanska karitas, na poseban pak način utemeljene Konferencije. Ozanam nastavlja: "Mi smo onda rekli: Na rad! Pomognimo našemu bližnjemu i postavimo našu vjeru pod okrilje ljubavi! Na taj su način nastale naše Konferencije, koje su, bez obzira na vrstu, na godinu, na svrhu, na veličkupnu prvotnu svježinu, kao vlastiti znak

Nastavak na str. 4.

PODLISTAK

SUSRET S KRISTOM

SUČAJ ABRAHAMA BLOCHA
Ovaj događaj je pripovijedao Maks Jakob, francuski pjesnik, koji je za vrijeme zadnjeg svjetskog rata prešao sa židovstva na kršćanstvo. Pripovijedao je za vrijeme putovanja u marivskom vagonu, u kojem su ga, zajedno s drugim Židovima, nacisti vodili iz Pariza u koncentracijski logor. Držeći se za mrežu na prozorčicama vagona neprestano je gledao određenu točku, koja se je sve više udaljavala, dok se na kraju na nekom zaokretu nije sagvimo izgubila ired njegovih očiju. Tada je sjeo na sed i predao se svojoj sudbini. "Šta ti je, Maks Jacob?", upita ga susjed. Pjesnik mu odgovori: "Nijeđan od vas nema više svoga imena. Bog nam ga je izbrisao. Ne ću da budem drugo, nego brat. Zakunmi ne se, da ne ćeš nikomu reći, tko sam ja. Zakunmi mi se svojim Bogom! Pri tome je, teško dišući, nastolno svoje ruke na koljena sudajda.

"Dobro. Priznajte." Pristao je susjed i dodao: "Medutim reci mi, što si s tolikom pažnjom kroz prozor gledao?"
"Brate, baziliku na Montmartru!"
"Izjadice!"
"Tko je izdao Krista? Js ili vi? Tko Ga je pribio na križ? Ali, budj miras i brate! Sada idemo svi za Njime: također i ja. Vjerujuć. Ali moja krv uvijek je vaša krv. No, sam židovsku zvijezdu kao i ve."
"Sada pak gledaj na baziliku Srca Isusova!"
"Njegova je krv bila prolivena za nas, a također i za vas. Sada pak, kada idemo u susret smrti, podimo i Njemu u susret. Brate, vjerovali ili ne vjerovali u Njega, Njegov nam križ ćeka. Je li vam poznat

sučaj Abrahama Blocha, velikog rabina iz Lyon-a?"
"U Lyonu nema više ni jednog Židova. Ipak pričaj, zanima nas."
"Nije to duga pripovijest. Upoznao sam Abrahama Blocha kada je započeo prvi svjetski rat. Bio je ćovjek pedesetih godina. Išao je dobrovoljno u rat kao običan topnik. Stupio je u dovez pakovnica, koju je obnovio general. Foht i s njome htio napasti Bjevo kerlo njemačke armade. Povijest je borbe zabilježila kao bitke kod Rheimsa i na Marnu. U njima je sudjelovao i Abraham Bloch. Bio je malen ćovjek. Hrabro je stajao uz svoj top. S Njime je bio neki student iz Bordeauxa, seljak iz Vandeje i neki radnik iz Tarbesa. Poručnik je tek nedavno došao na to mjesto i rabin ga nije znao po imenu, ali ga se je silno bojao.
"Odojednom zatrešate strojnice. Kamenje, oganj, dim, blato! I najmirnije mi ustresao ovaj iznenadni napad. Zatim nastane mir, tišina. Rabin je pokušao, da se očisti od blata. Na svojoj lijevoj ruci je opazio krvavu ranu. Ogdada se nakočilo krta traži pomoć. Pred njim je na leđima ležao poručnik. Na njegovu je odličje opazio raspu upravo tako, gdje se nalazi želudac. Židov je strgo komad svoga odjela i brzo položilo na poručnikovu ranu. Poručnik se namršlilo.
"Pusti drugu! Zar ne vidiš, da i ti krvvariš? Pruži svoju ruku! Sa mnom je kraj. Ako želiš za mene nešto učiniti, pidi do poljske bolnice tamo viš Raspele. Jutros me je s njega Krist tako ćudno gledao."
"Veliki je rabin ostao zaprešten.
"Je li ti to teško, drugu?"

"Da ne gospodine poručniče. Ipak mislila, da bi neki svetčnik."
"Danas jutros sam govorio sa svetčnikom. Sada trebam Isusa, samo Njega! Idi!"
"Gospodine poručniče, moram napametiti, da sam Židov. Reći ću studentu... naravski, ako vjeruje."
"Ne, ne! Podi ti, drugu. Razumij! To je moja zadnja volja. Moja oporuka, koja je jača od zapovijesti. Razumijeli? Brate! Abraham Bloch je pošao bolničarom. Nostila a ranjenicima su mu pokazivali put. Kada je došao do barake, spotaknu se je "Polako, polako!", dovuknu mu je neki glas pri treperćem svijetlu. "Jesi li ranjen?"
"Samo malo. Ali poručnik, onaj iz L'bourra", teško je ranjen u želudac."
"Marcel i Karlo, brzo idite i donesite ga!, naredi drugi vojnik."
"To ne treba, piasljivo primijeti Židov."
Poručnik umire, to je sam rekao, "Bog mi je, nekako nam doneo čim, koji mi vidi, nekako vidi, nekako vidi, nekako vidi."
"Da, da, to znam. Ali svaki umire na svoj način. Ali, pazite! Ili morate ići tamo... Tamo je pakao..."
"Naredimo mi je! Tko reče rabin." Moram mu donijeti, mišar, i kroz pakao..."
"Dobro, kako hoćete! Marcel, uzmi brzo križ! Ja..."
"Tako krhotina se sapspe nad barakom. Svijetlo ugasi. Liječnik ga opet uzade. "Ovoga puta, divis nisu pogodili. Medutim, možda smo se zadnji put spasil." Zatim uzme veliki križ sa rida i daje ga rabinu

XIX. Nedjelja po Duhovima

17. X. 1932.

Današnje sv. Ewangelje (Matzej 22, 1—4) donosi priču Isusovu o kralju, koji je priredio sinu svojemu svadbeno gozbu i pozvao goste na svadbu. Gosti ne htjedoše doći, nego neki još izgrdili i čak ubiše kraljeve sluge. Kralj skupi vojsku i daje pogubit ubojice, a tada daje pozvati goste s raskršća i puteva. Kad se napunjila kuća, kralj naredi svojim slugama, koji nije imao na sebi svadbenog ruha, a da se pozvati i baciti u tamnicu. Isus završuje priču: Mnogo je zvanih, a malo izabranih.

1. Ova priča ima simbolično značenje. Kralj je nebeski Otac, a sin je Isus Krist, koji ima vječnu zaručnicu sv. Crkvu. Gozba je nauka sv. Ewangelja, sveti Sakramenti i druga sredstva milosti, kao i vječne radosti u nebu. Sluge, koji zovu na gozbu, to su proroci, apostoli, učenici Isusovi, biskupi i svećenici. Uzvanici jesu u prvom redu Židovi, koji nisu htjeli vjerovati, nego su proroke, apostole i učenike progurali i ubili. Kralj im je stigao, što su ih Rimljani podjarmili i rasprišili po svem svijetu. Namjesto njih pozvani su u Crkvu pogani, koji su se ocdavali. Svadbeno ruho znači ljubav, koja se očituje dobrim djelima, i bez koje vjera ništa ne koristi.

2. I mi smo tako sretni, da smo pozvani na svadbu kraljevskog sina i da kao gosti sudjelujemo kod Njegovog gozbe, jer i mi imamo pravu vjeru, i časovni smo sveće katoličke Crkve. A kako stoji s nama? Neosimo li svi svadbeno ruho ljubavi? Da mi činimo, što Krist zapovjeda. Mi možda samo vjerujemo u ono, što nas On uči, a djelima vjere ne pokazujemo? Ako jedamput osvanemo pred sudom Božjim, s vjerom u duši, ali bez ljubavi, sigurno će nas, stisni zli ude evanđeoskog gosia, koji se našao na gozbi bez svadbenog ruha. Bit ćemo bačeni u tamu najkrajnju, gdje će biti plati i škrgut zubi.

3. Kad je kralj pozvao na odgovornost gosia, koji je došao bez svadbenog ruha, veći sv. Ewangelje, da je taj zamjenjivo, t. j. nije znao, što da odgovori. Tim je rečeno, da ni mi ne čemo pred Bogom biti kao neki slučajni gosti, nego da budo s nam ljubavi, jer ljubav može svatko da vrši, tko hoće. Sv. Augustin kaže: Kod drugih dobrih djela dade se zamisliti nešto ispriska, možda nemogućnosti ili prevelike zapreke i teškoće, ali tko može da bude ispraican, ako nema ljubavi? Ljubav samy nije ni nemoguća, ni prevelika. Ta nitka nam ne zapovjeda, da putujemo daleko po moru i da u stranin zemljama tražimo ljubav. Svatko dakle, tko ima srca, može da vrši djela ljubavi.

4. Mnogo je zvanih, a malo je izabranih. Svi smo pozvani u nebo, bilo mi teško mu drugo nadostići vjere, naše i jezika. Svi smo mi djeca Božja na jednaki način i nitko nije privilegiran pred Bogom više nego drugi. Pred Bogom je privilegiran

Nepoznati dan i čas

Kad je Matija Cladius († 1815), ležao na smrti, titrao mu je smijehac na usnama te bi od časa do časa kao u tlilnem zašućenju tresnuo glavom. Njegova je keč istraživala, čime je on u duši zaokupljen. Starac je odgovorio s neopisivom prijaznošću: »Čitav svoj život razmišljao sam o smrti, nastojao sam riješiti njezinu zagonetku i nazivao je svojom najboljom prijateljicom. A sada, kada je ona pružila ruku za mnom, još mi je isto tako zagonetna i nerazumljiva i ne znam, kakva je i što je. Također ne znam, kakva će ona biti, kad me sad uzme sa sobom. Oh, kako li se veselim, što ću sad nasrkoro riješiti tu zagonetku!«

Smrt otaje za svakoga čovjeka zastra nesvatljivoj tajnama, dok je čovjek sam ne okuša. Ali onaj, kome se tajna razotkrila, ne može nam o tome više ništa kazati. Samo je jedna stvar sigurna o smrti: da čemo pasti u njezine ruke. »Sve se zakone dade prekršiti«, kaže Abraham a Sancta Clara, »jedino se ne može mi-moići zakon smrti, jer tim putem mora svatko ići. Ovu častu mora svatko ispitati, taj čvor mora svatko razriješiti: svakome je dozvoljen ovaj napisak, ovu pjesmu mora svatko zapjevati, po čovj svitrali mora svatko zaplesati, ova će cipela svakoga zgnetčiti, ovu carinu mora svatko platiti. Umrijeti, umrijeti moraju svi, ni vi, mladići, niste od ove oslobođeni.« Ljudi mogu odbaciti sve izreke Sv. Pisma — no riječ u Poslanici Židovima (9, 27) ne mogu odbaciti: »Čovjeku je odlučeno jedamput umrijeti...«

I kako je ispitina ta izreka, tako su isto ispitine riječi, koje se neposredno na njih nadovezuju: »...a poslije toga sud.« U času, kad se duša odijeli od tijela i povraći svome Bogu, koji ju je na svijet poslao, da ju će vriedjeti riječi: »Daj sada čemu upravljanja svojeg! Onda će duša primiti svoju plaću zavrijek, kakvu je zažalila za vrijeme zemaljske kušnje. Ako je bila vjerna volji Božjoj, plaća joj je nebo s njegovim vječnim blaženstvom. Ako li se volji Božjoj protivila, bit će zabacena i mora svoju krievju vječno ispaštati u paklu. Ako je ljubila Boga, ali se nije uzdržala od pogreška, mora se prije očistiti i u čistilištu sazori za nebo. Neka nam misao na smrt bude uvijek ujedno i misao na sud. Kad se prekine »srebrna vrpca« života i mi stupimo u

skuću vječnosti, Bog će nas suditi za sve, za dobro i za zlo (Prop. 12. 6. 14).

Kako je sigurna istina, da čemo umrijeti, tako je nesigurno kada i kako čemo umrijeti. Po riječi Spasiteljevoj ona dolazi kao lupč u noći, u času, za koji ne znamo. Originalni šupnik Kneipp reče: »Mi smo na zemlji slični vojniku, koji je na dopustu, a ni jedan dan nije siguran, hoće li ga pozvati natrag.« Smrt vrebta na ljude, kao jastreb vrapce, kao vuk janjce, kaže jedan svetac iz staroga doba. Na 15. kolovoza 1824. stade na propovjedaoncu u kapeli francuskog poslanstva u Londonu Abbe Fapillon, da održi propovjed. »Kako li je dragocjeno vrijeme našeg života«, jer nikada ne znamo, u koji će čas nas Svevišnji pozvati pred svoj sudski stol, da položimo račun za sva naša djela.« Na te riječi promjeni boju lica, zatureta i za nekoliko minuta bio je lešina. Tada pred nekoliko godina dogodio se ovaj slučaj: Oko dva sata poslije podne pođe kao i svaki drugi dan pedesetogodišnji vlasnik kazališta Paul Kolekowski sa svojim generalinom opunomoćenikom Alknisom u neku kavanu. Kao obično naručio obadvojica kavu i pecivo. I prije nego su išla založiti, pade gospodin Kolekowski sa stolice bez i jedne riječi. Gospodin Alknis diže se da mu pomogne, ali se i on srusi ne izvustivši ni riječi. Proljetice spopade strah; pomislise na otrovanje i slično. Ali to nije bilo na stvari: Sat život obojice tih ljudi svršio je sada skoro u istoj sekundi. Obdukcija obadvojice lešina dokazala je, da je Kolekowskoga kao i Alknisa udarila srčana kap. Umrijeti ču, ali neznam kada, niti znam gdje, niti znam kako.

Zato Spasitelj opominje: »Budite spremni! (Luk. 12, 40). Budite pripravni čuvajući se grijeha i vršeci vjerno volju Božju!

NEOBIČNA PREDSTAVA U ŠKOTSKOJ. Kako javljaju uz Glasgova u Škotskoj, tamo je veliki interes prouzročila neobična predstava, koja se držala u Kevin Hallu, a koju je sastavio i organizirao James Forrestall, direktor centrale katoličke omladine a Lancashiru. Predstava sastoji u mimohodu svećenika, razne vrste redovnika i redovnica, svi u karakterističnu svojoj odjeći. A u mimohodu su uvršteni prizori o socijalnom i religioznom djelovanju svakog pojednog reda. Svrha predstave bila je propaganda za svećenički i redovnički stalež. Predstava se opetovala nekoliko puta, te joj je pribivalo oko 200.000 osoba. Kod otvorenja te propagandne sedmice služio je pontifikainu Misu Msgr Donald Campbell, nadbiskup glasgowski. Proše je godine slična predstava priredena bila u Manchesteru. Tamo joj je pribivalo do 75.000 osoba.

ZAŠTO ZLO MISLITE U SRCIMA SVOJIM?

Zašto beskrajna Tvoja Gobrota, Isuse nisi ganula kruta ljudska srca? Nevjernici, vidjete Tvoja djela. Pred njima se objaviše čudesna, a ipak odbiše. Da Te priznaju i da Ti se poklone. Boleni, uzeti sirotin odpravljaju, na Tvoju svemoćnu rješ. Gospodine, ako okružnici, obnevijedi našim prepri Tebi, estaju i dalje u besizlaznoj tmini. Oni nemaju pokornosti, da spoznaju svoju neznanost, nemaju kajanja, da požale svoje zablude. Oni, oholi i tvrdi ne primiše svetlosti velike Litine. Ne primiše je, jer ne htjedoše primiti Tvoju ljubav.

Gospodine, pomoz nam, da nikad ne zalutamo tako daleko, da ne bismo mogli osjetiti, kako se Ti bližiš. Pomoz nam, da nikad tako ne ispunimo srce dozivom o-voje svijeta, da ne bismo tui Tvoj glas, dakle progovara u dubini naše svijesti. Slomi našu taštnu, kada bi htjela omanuti naša stotija, kao da smo i snažni i moćni bez Tvoje milosti. Vraći nam djetinjnu nevest, naslušimo Ljepotu, koju ne stvorije ljudske ruke, ne izmislja ljudski razum, ne odražava je ljudski zakon, već iz-lazi iz vječnog izvora života i upravlja njome svesilna Mudrost. Učin nam djecom svojom, kojeg se oprastaju grijesi, jer vjeruju u Tebe i jer Te ljube.

VJERSKI SPOMENIK U HIROŠIMI, U JAPANU

Nije neobično, da Japanci uspomenu na velike ljudske žrtve ocvjekovječuju vjerskim spomenicima. Na uspomenu velikog potresa u Tokiu god. 1823., kojom je prigodom u jedan dan izgинуo 30.000 ljudi, podignut je u Tokiu jedan spomen hram, i to hram šintoističke vjere. Na uspomenu kap velike katastrofe u Hirošimi god. 1945., kada je od atomske bombe br. 1 poginulo 200.000 ljudi, podignuta je kao spomenik katolička crkva u čast na nebo Uzete. Ta će crkva za cio Japan biti kao svjetla mira. Da se namaknu sredstva za izgradnju te crkve, sastavio se odbor, u koji su ušle visoke japanske leđnosti, među njima dva bivša generala vojske, pa i jedan visoki dostojanstvenik budističke sekte. Imenom Zen. Crkva je već izgradena, i to u japanskom slogu. Kod posvete crkve bijahu prisutni brat carev, princ Takamatsu, guverner pokrajine, gradonačelnik u Hirošimi, kao i gradonačelnici drugih gradova, te rektor sveučilišta. Prisutni bijahu i zastupnici budista, kao i Šintoista. Na crkvi su bile i vijetke papinske i japanske zastave. Crkvu ispuniše katolici, budisti i šintoisti. Kada se davao blagoslov s Presvetim, svi su se poklonili čelom do zemlje u znak najdubljeg poštivanja, što je značajno po Japance. Za izgradnju crkve u Hirošimi dopri-neoše Amerikanci 30 milijuna jena.

s riječima: »Evo Vam za Vašeg poručnika!«

Tada su vidjeli Židova, kaša je svojim rukama nosio križi odnio ga, kao da se radi o njegovoj vlastitoj svetinji. Suna je gorjela. Rabin je krčao i tražio izmisliti goruću staklu, ali je jače i jače stiskao Raspetoga, kao da bi se bojao, da mu ne uteče. Vise puta je pao, više puta je njegova glava udarila o glavu tmjem okrunjenog Mesija, koga je on petje toliko mrzio. Sada Ga stiska u naručje tako, kao da se boji, da bi mu ga netko mogao oteći.

Bitka je napravila slian nered. Teško se je bilo snaći. Židov je gledao tamo i amo i tražio svoj randenika.

Kada ga je konačno pronašao, položio mu je kralj na srce. Poručnik nije bio umro. Abraham Bloch, mu je puljivo rastavio ruke, koje su odmah zagrlile križ. Umruću poručnik je na to zavapio: »Moji Isuse, za Tebe živim, za Tebe umirem, Tvoj sam!«

Rabin se na to dignuo, okrenuo se drugovima pitanjem: »Jesam li vam potreban?«

»Ne! Sada te ne trebamo. Poporučnik je zauzeo mjesto poručnika. Pucati ne smijemo. A što je potrebno, nije bito umro. Abraham Bloch, mu je puljivo rastavio ruke, koje su odmah zagrlile križ. Umruću poručnik je na to zavapio: »Moji Isuse, za Tebe živim, za Tebe umirem, Tvoj sam!«

»Njemu više nije potreban«, rekao je Abraham Bloch.

Prišao je mrtvacu, uzео križ iz njegovih ruku, koje su bile na prsima prekrizene, prvinuo ga na svoje prsi i vratio se na svoje mjesto.

Nov rafal iz strojnice se prosuu... Kada se je opet sve umirilo, oni, koji su redovito, vidjeli su velikog rabina na zemlji svega u krvi. Njegovu je lice vedro počivalo na Raspetome...

RAZUM I VJERA

»Nastavak«

Glasoviti franciski propovjednik Lacordaire iznosi krepkim riječima otpor, na koji u našim danima nailazi u učenom svijetu katolička nauka. On veli: »Uđite u knjižnice i nasumce izvadite bilo koju knjigu, — ako slučajno nije katolička, — bez obzira, da li u govori o povijesti, astronomiji, matematici, ili da govori o poretku u svijetu, o kamenju, koje pada s neba ili o avijonu, koji se diže prema nebu, nema nijedna a da se ne bi u njoj grubo spotalo o katoličku vjeru. Svi se upotise protiv nje, svi je napadaju, svi kritikuju... A ipak može ona pokazati brojne učenjake, koji je brane i koji su svoje uvjerenje stekli umovanjem, tako sv. Augustin, Toma Akvinac, Bossuet, Fenelon i mnogi drugi, koji su znači razum uskladili s vjeron. Prvo je čudo, da su mo katolička vjera nailazi na takav svestrani otpor i na takvo protivljenje! Ne vada su pjesnici, filozofi, učenjaci i držešnici bili najjači stupovi vjere: Homer, Sofoklo, Plato, Virgil, Plutarh, Cicero: čitajte ih, pa će te uvjeriti da su njihovi spisi redovno preknuliti duhokom vjeron. I velikaši su svijeta gajili poštovanje prema vjeri. Ali sve te opreke i svi ti napadaji slabo koriste protivnicima, je je pobjeda, koji je Crkva u svim stoljećima izvojšila nad svima svojim neprijateljima neoborivo dok, da je Crkva uredba Božja i da je štiti njezin osnivač.«

Čim se Crkva javila u svijetu, digli su glave njezini protivnici i nastojali su svima silama ne birajući sredstva da je unikaše. A ipak se je gorućično zrna, s kojim Isus ispreduje svoju Crkvu, naglo razvi-

jalo i postalo je deblo, koje je pružalo svoje grane na sve strane svijeta. Ne valja ni to zaboraviti, da su tu vjeru propovjedali neuki ljudi, sirotinija, koji je mogli svojim pristamašama obećati samo Križ, na komu je završio život i njezin osnivač.

Učene se škole u Aleksandriji, Ateni i drugdje protivle vjeri, jer im nije dopustalo obolo prećenjanje znanja da pri-one u vjeru, koju šire neuki ribari, a još k tomu i članovi prezrenog židovskog naroda. Što se sve nije spočitavalo kršćanima! Filozof Ceiso piše: »Kršćani se klanjaju prezrenom, samotnom pogubljenom žiocinca, a i sami zaslužuju, da budu razapeti na križ, komu se klanjaju. Ostavili su vječnog Boga i klanjali se čovjeku. Poganin Cecilije spotiše se u povučenosti, uvijek zamisljeni, klone se i dopuštene vjeselje, ne idu u kazalšte, ne idu na javne gozbe... dolista ih treba sazlatjati.«

Rimski su imperatori bježili proti svima, koji su ispovjedali kršćansku vjeru, jer su držali da se ne može slaziti s državnim ustrojstvom, pa su redom ubijali sve: djecu i starce, mužve i žene, gospodare i druge. Povjesnik Eusebije piše: Mačevi, kojima su ubijali ljude, otupise, krvnici se zamorise, dok su kršćani u mukama pjevali slavospjeve i zahvalnice u čast Boga.

Tko se odrekao vjere, bio je pošteđen. Ipak u slijedbenici Isusovi voljeli smrt nego časti i ugled, koji im se nudili, ako se odreku. Kad je sv. Perpetua stjenala od porođajnih bolova, rekao joj je nadglednik: Kad već sada toliko trpiš, kako

će tek biti strašne muke, koje ćeš podnošiti na mučilima«. Odgovorila mu je: »Sada trpim sama, a tada će zajedno sa mnom trpjeti Krist.«

Spjanolac PRUDENCEJE piše, pošto je obišao rimsku katakombu: »Vidjeli smo u gradu Romulovu velike množine pepela vretaca, a kao ti! Valerijanus pitaš, kakvi su bili napiski i koji su bila imena žrtava, teško bi ti mogao reći. Jer je golem broj pogubljenih od službenika idola. Na kojem tom grobu vidjeti je po koje slovo, koje je označivalo ime mučnikovo ili izricalo kratku pohvalu njemu u čast. Ali i mimo i nijemog mramornog kamenja, koje pokriva mnoge, a da im se ne zna za ime i samo se vide, koliko ih je tu pokopano. Kolike hrpe kostiju, a bez imena! Sjecam se, da sam samo na jednom mjestu gledao kosti njih šesdesetorice čija imena zna samo Krist.«

Protivnici vjere rado iznose, da se u povijesti naše doba primjerja ljudi, koji su odvješili za neku ideju žrtvovali život. To stoji i imena Kodra, Mucija, Seove, Regula i drugih svetaca, ali ih odlučnih i jakih ljudi i kršćanskih mučenika. Tamo gledaš pojedinca, tu stotine i tisuće, tamo kraljeve i vojskovođe, ovdje djecu i djevice, starce i starice, tamo je odvješljenje trajalo kratko vrijeme, ovdje trista godina. On ljudi su znali, da umiru za domovinu i da će im imena biti zlatnim pismenima upisana u nacionalnu povijest, ovdje umiru pristaje Isusovi svrmi, da će veliki dio osuđivati njihovu smrt i smatrati je ludom.

MACAULAY, engleski eselist, historik i liberalni politik, protestant otvoreno priznaje, da nema na svijetu djela, koja bi

Nastavak na str. 4

